

บ่ายวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๗ มีการประชุมคณะกรรมการชี้ทิศทาง โครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบการเรียนรู้ ที่ทีดีอาร์ไอ
ผมได้รับความรู้เรื่องพฤติกรรมในระบบบริหารการศึกษาของประเทศไทย ที่ทำให้ผมเขียนบันทึกนี้

ผมได้รับฟังว่า ผู้บริหารของหน่วยงานเดียวกันไม่เคยคุยปรึกษาหารือเพื่อประสานงานกันเลย ไม่มีการประสานงาน ภายในหน่วยงานเดียวกัน และข้ามหน่วยงาน
คำว่าหน่วยงานในที่นี้หมายถึง ๕ แห่งในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอิสระ ด้านการศึกษา

ผมจึงบอกตัวเองว่า หน่วยงานด้านการศึกษาทำงานในหน้าที่ของตนไม่สำเร็จ เพราะมี independence โดยไม่มี inter-dependence

ระบบการศึกษา เป็นระบบที่ซับซ้อน และต้องมีพลวัตสูง เป็นธรรมชาติ นี่คือ complex-adaptive system ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติที่ส่วนประกอบย่อย
ต้องมีคุณสมบัติ หรือพฤติกรรม independent ต่อกัน แต่ก็มี inter-dependence ต่อกัน แต่ระบบบริหารการศึกษาไทย ขาด inter-dependence
จึงเป็นระบบที่แยกกันทำงาน เป็นเสี่ยงๆ (fragmented) จึงเป็นธรรมดา ที่จะไม่สามารถบริหารให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพสูงได้

แต่ยังมีอีกกว่านั้น อดีตผู้บริหารระดับสูงมาก บอกว่า ในกระทรวงศึกษาธิการ การเมืองลัทธิมาก
จนฝ่ายบริหารไม่สามารถบริหารเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้ ท่านผู้อ่านคงจะเข้าใจในครีว่า การเมืองลัทธิเพื่ออะไร

ผมจึงเล่าให้ที่ประชุมว่า ผมตีความว่า รัฐบาลชุดที่กำลังรักษาการอยู่ในปัจจุบัน แต่งตั้งข้าราชการระดับสูง ที่เป็นคนที่ “สนองนโยบาย” ได้ ซึ่งหมายความว่า
เข้าใจขั้นตอนของระบบราชการพอที่จะช่วยเอื้อให้เงินงบประมาณไหลไป ณ จุดที่นักการเมืองต้องการได้ โดยไม่ทักท้วงว่ามันไหลไปเข้ากระเป๋าใคร
ส่วนเรื่องความสามารถในการทำงานให้บรรลุผลจริงๆ นักการเมืองในรัฐบาลนี้ไม่ใส่ใจ

ผมเข้าใจประเด็นนี้ สมัยที่ผมทำหน้าที่ประธาน กกอ. เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น (คือนายวรวัจน์) แต่งตั้งคนมาเป็นเลขาธิการ กกอ.
ผมก็เข้าใจวิธีเลือกคนทันที และผมส่งใบลาออกจากประธาน กกอ. ทันที

ระบบการศึกษาไทย เน่าเฟะจากการเข้าไปแสวงประโยชน์โดยนักการเมืองที่ไร้คุณธรรม ทำลายระบบการทำงานเพื่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไปจนเกือบหมดสิ้น

ในการดำเนินการฟื้นฟูบูรณะประเทศไทยครั้งใหญ่ ที่เรียกว่าปฏิรูปประเทศไทย ที่กำลังเกิดขึ้นในเร็วๆ นี้ การปฏิรูประบบการศึกษา
เป็นเรื่องในลำดับความสำคัญต้นๆ ต้องการการปฏิรูปในระดับ ยุบกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกวาดล้างระบบชั่วร้ายและระบบที่ผิดพลาด ที่หมักหมมมานาน

ชีวิตที่พอเพียง : ๒๑๓๒. ระบบที่ไร้การเชื่อมต่อ

เขียนโดย ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช

วันพฤหัสบดีที่ 03 เมษายน 2014 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันพฤหัสบดีที่ 03 เมษายน 2014 เวลา 22:14 น.

๖ มี.ค. ๕๗

บันทึกนี้เขียนที่ [GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)